

molt més difícil que es produís si l'accent hagués estat en la síl·laba *lo*, de tota manera. — ³ Ausiàs, xviii, v. 41. Els publicadors separen els mots en *pren-m' enaxí* i en *com aquell*, amb mala sintaxi. Pensen en Crates o Diògenes, però trobo que el vers 42 suggereix un pensador cristià. Orígenes i la seva temerària mutilació? — ⁴ Coromines, *Les Dites i Facècies de l'estrenu* filàntrop, *En Tomàs de Bajalta*, 1925-35. Quant a l'accentuació, és també la d'aquells diccionaris i d'*AlcM*, la de l'ètimon grec, l'adoptada per les altres llengües romàniques (it. *filàntropo*, etc.), i la de tota llengua, puix que el francès no compta per a tals coses. L'accentuació *ciclòp*, *filantròp*, era una preocupació personal de Carles Riba acceptada per Fabra. El llatí no va arribar a pendre mai el mot. ¿Per què hauríem d'atènnir-nos al francès, llengua de sistema oposat al nostre? Bé rebutgem els *estomac* o *catalog* i *republica* de certs rossellonesos, i fins hem descartat l'antic *filosòp*, anant contra el corrent dels segles.

Filoc, *filogènia*, *filogin*, V. *filo-* *Filoja*, V. *fil* *Filòleg*, *filologia*, *filològic*, *filomàtic*, *filoneisme*, *filoni*, V. *filo-* *Filots*, V. *fil* *Filtració*, *filtrador*, *-dora*, *filtrament*, *filtrar*, *filtre*, V. *feltre* *Filtre* 'beuratge màgic', V. *filo-* *Filustrar*, V. *fil* *Fimbra*, V. *fimbría* (FRANJA)

FIMBRAR, 'vinclar-se o vibrar pausadament un objecte llarg i flexible sota l'acció d'una força que obra sobre seu en sentit transversal', verb del mateix sentit i origen que el gascó *fiblã* i llgd. *fiblà*, i també paral·lel al cast. *cimbrar* o *cimbrear*; d'etimologia incerta, i probablement relacionats amb el ll. *vĭmen*, *-mĭnis*, 'vímet' (d'on el cast. *mimbre*, *vimbres*): si d'aquest s'hagués format un derivat **VIMINARE* hauria pogut donar **vimbrar* pertot, del qual semblen alteracions les formes estudiades, potser degut a la influència o contagi fonètic d'altres mots, que haurien de ser dos de diferents: un amb *ci-* que hauria actuat sobre el castellà, i un amb *fi-* sobre la forma catalana i occitana. □ I.^a doc.: *DAG*. (cap a 1880).

Cap font lexicogràfica no havia recollit aquest mot (manca Lab. 1888, Vogel, *Gram.* de 1912 de P. Fabra, *BDC* xxi) fins que el registrà el *DAG*, sense autoritats ni localització, definint «*cimbrear*, remenar-se» i amb l'exemple «aquesta porta *fimbra*», però l'inclou el *DOrt.* (1917) tot aclarint (cosa que fa ben poc sovint), que val pel cast. *cimbrear*. Tanmateix jo ho havia sentit prou sovint, fora i dins de casa, més sovint per a superfícies ajagudes: *aquest pont fimbra molt*, *tinc por de travessar-hi perquè aquesta passera fimbra massa*, *el pis de terra fimbra pertot en aquell cobert*, *la casa fimbrava quan hi va haver el terratrèmol*; no tan sovint per a tirallongues erectes: *fimbraven els palmons de la professó*. Careta (*Barbr.*) no volia que es digués *vibrar* sinó només *brunzir* o *brandar* o bé *fimbrar*, i deu ser un dels primers cops, o el primer, que sortí en lletres de motllo, perquè la seva obra va publicar-se el 1901. El *DFA.* el dona amb una defini-

ció molt precisa, que *AlcM* copia en extenso i quasi literalment, assegurant que només és del dialecte oriental i sense afegir-hi cap detall, si no és una variant *fimbrejar* de la qual cita un passatge en *Quan se fa nosa* de Pous i Pagès («convidar a l'abraçada amb el seu *fimbrejar* amb goig dintre de l'aigua»): mai no l'he sentida.

Literàriament se'n serví més d'un cop mon pare: «—Què tens? El teu cos *fimbra* com una palma. Ai, amor!», *Les Hores d'Amor Serenes* (1.ª ed., 1913, p. 124.6). En sortir la processó de Dijous Sant: «L'Avi dels Mussols s'ha posat la negra cucurulla i cenyit el cintó de couro. --- Quan li posen el Sant Crist aplomat a la bossa, tot ell *fimbra*, i es redreça amb virior juvenívola» (*J. Apòstol*, 'L'Avi dels Mussols', § 10, pàgina 187); «tots els fonaments de la nostra ànima catalana *fimbraven*, els cèrcols de la tradició cedien --- el nostre poble s'eixonava», *Pigmalió*, cap. xi (O. C., 167b). I l'adjectiu: «l'enternidora imatge de la dona jove, que mou a irresistible simpatia, bella i pueril alhora, figura *fimbradissa* un xic doblegada pel pes de l'íntima congoixa, de faç naturalment alegre, però amarfilada pel sofriment» (*A recés*, «La Sèptima Simfonia», § 14, p. 96).¹

En el DCEC després dels matisos de sign. en cast., cito *cimbrar* en Covarrubias [1611] i en Cervantes [1616], hi afegeixo el que transcriuré ací: «ast. *cimblar* 'ondear la tabla o la viga, lo que sucede cuando tiene mucho vano o poco grueso' (Vigón; *cimbrar* el tablón empleado para la entrada de un hórreo), argentino *cimbrar* 'cimbrearse (un puente)' [oït quan el passàvem esbojarrats dalt d'un camió baixant d'una ascensió andina], por otra parte, *cimbrar* puede ser 'aplear con vara delgada a alguna persona' [en la primera documentació *Auto del Repelón*, c. 1509, atribuido a Juan del Enzina y en *DAut.*], y en este sentido figura ya el port. *cimbrar* en el *Canc.* de Resende (S. xv o princ. S. xvi).²

»En lengua de oc hallamos bearn. *ciblã* "cingler, ployer", *simplejà* "ployer, fléchir" (Palay; recuérdese que estamos en el dialecto que admite *semlã*=fr. *sembler* y *oumpre* <UMBRA); con forma más semejante a la catalana, hallamos gascón del Gers *fimblã* "ployer, plier, se courber, en parlant d'une lame, d'un scion" (ibid.), pero lo común en este idioma es una forma más diferente, *fiblà*, que se extiende a todos los ámbitos del languedociano: Toulouse *fiblà* "ployer, fléchir" (Goudoull, Doujat), Tarn *fiplã* "plier, devenir combé: un roseau, un bâton, une houssine, une planche qui plie sous quelqu'un" (Gary), Aveyron *fiplã* "ployer ---" (Vayssier), y así en Sauvages, y en varias hablas del Roergue i del Carcí (FEW III, 490, 616b).

»Wartburg vacila en cuanto al origen, atribuyendo algunas de estas formas a FLEBILIS, fr. *faible* 'débil', en apoyo de lo cual difícilmente se podría citar la frase *soun fiplos* "elles sont peu résistantes" (Visner) (cruce de FLEBILIS con *fiplã*), pero la mayor parte se han colocado en su dicc. bajo FIBULARE 'abrochar, atar' derivado de FIBŪLA 'alfiler, broche', sin dar explicación